

Kristeligt Dagblad

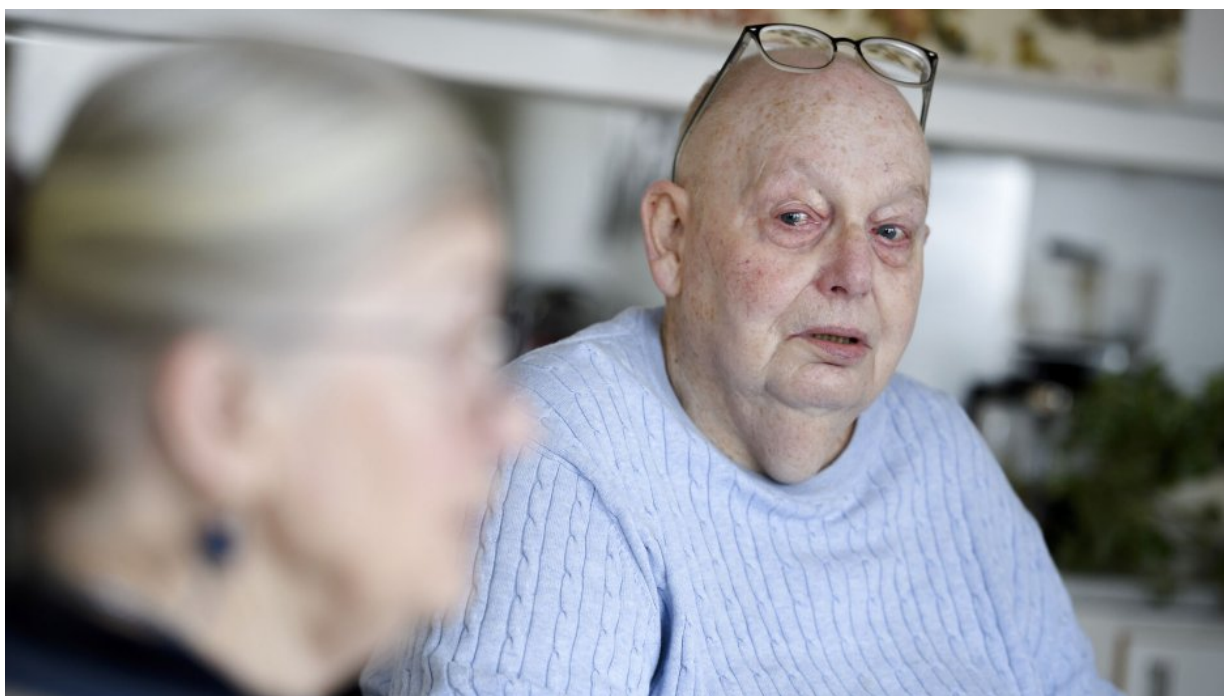
LIV & SJÆL | 16.12.22 KL. 20:45 | **K**

Bent Petersen ved, at hver dag kan blive hans sidste. Hvordan holder man fast i livsglæden, når livet snart er slut?

Bent Petersen er uhelbredeligt syg af kræft og ved, at døden nærmer sig. Han frygter smerterne og at være en byrde for sin kone. Men livsglæden dukker stadig op i glimt

Rasmus Enghave Friis
Journalist

Bent Petersen fik konstateret prostatakræft i 2012. Tidligere i år opgav lægerne at behandle ham. Foto: Johanne Teglgård Olsen.

Bent Petersens ansigt afslører øjeblikkeligt, når samtalen gør ham utilpas. Hans stemme knækker fra et ord til et andet, og vandet rejser sig bag brilleglassene, indtil en tåre siler ned ad den højre kind.

Det er ikke altid, at hans ord harmonerer med ansigtsudtrykket. Som når han beskriver den dag, han fik at vide, at hans kræftsygdom var uhelbredelig.

“Jeg ved ikke, hvad jeg følte. Det kan jeg ikke svare dig på,” siger 75-årige Bent Petersen. “Det handler bare om at tage forløbet, som det kommer. Nu er vi nået hertil. Jeg spekulerer ikke på fremtiden. Det er bare sådan...”

Han opgiver at fortsætte. Hans kone, 78-årige Irena Petersen, sidder ved siden af ham ved sofabordet i stuen i Odense og kigger på ham. Så rejser hun sig fra stolen, henter et lommeterklæde og giver det til sin mand. Hun tager over, mens han pudser næse: "Når lægerne spørger, om vi har snakket om afslutningen på livet, gør Bent det samme som nu. Der er fuldstændig blokeret for det emne. Han siger bare: Jeg har det fint. Jeg har det godt."

Irena Petersen kigger igen på sin mand, der forbliver tavs. Hun kan huske, at han plejede at tale bramfrit om døden, da han endnu var rask. Han skrev under på, at han ville donere sin krop til videnskaben, som var det den mest naturlige handling i verden. "Det her kadaver har jeg ikke brug for, når jeg er død," sagde han.

Sådan taler han ikke længere. For nu er døden ikke længere fjern og abstrakt. Den er kommet tæt på. Hvordan holder man fast i livsglæden, når livet snart er slut?

Da Irena Petersen rejste fra Polen til Danmark for 30 år siden, forelskede hun sig i Bent Petersens nysgerrighed og smittende livsglæde. Foto: Johanne Teglgård Olsen.

Bent Petersen ved ikke, hvor lang tid han har igen, men han ved, hvad han kommer til at dø af. Han fik konstateret prostatakræft i 2012, og efter en række behandlinger gav lægerne op tidligere i år. Kræften har spredt sig til hoften, til rygsøjlen, i alt syv steder i skelettet. Hvis han fik kemoterapi, ville det begrænse spredningen, men sidst han modtog behandlingen, blev han så dårlig, at han for enhver pris vil undgå den.

I stedet modtager han smertelindring på sygehuset, får jævnligt behandlinger af en fysioterapeut, og i dag har han besøg af Lars Eriksen, der er en del af Palliativt Frivilligt Netværk. Han kommer hver torsdag fra klokken 10 til 13 for at spille kort, gå ture og sprede glimt af glæde.

For Bent Petersen er målet ikke at overvinde sygdommen eller at udskyde døden. Det er at have det så godt som muligt, så længe han lever.

“Og jeg synes faktisk i store træk, at det går o.k.,” siger han.

Flugten fra sygdommen

Man fornemmer ikke, at han siger det for at bedrage sig selv. Nok må han sætte sig i sin elektriske kørestol for at komme omkring, nok giver sygdommen ham smerter, og nok befinder han sig med et lægefagligt udtryk i terminalfasen. Men hans liv er stadig fuld af lyspunkter.

Det største sidder til højre for ham. Irena Petersen rejste fra Polen til Danmark for 30 år siden og forelskede sig i taxachaufføren Bent Petersen og hans appetit på livet. Han elskede at snakke med sine kunder, når han kørte dem rundt i Odense, og når parret rejste sammen – og det gjorde de tit – tog han sin kone med på udflugter til gemte perler, de færreste har besøgt.

“Uanset hvilket land vi var i, kørte han bare af sted. Måske havde han set et vejskilt og tænkt: Det lyder spændende! Jeg havde med sikkerhed ikke oplevet lige så meget, hvis jeg havde giftet mig med en anden mand,” siger Irena Petersen.

“Jeg elsker at køre. Det har jeg bare altid gjort,” siger Bent Petersen.

I dag er han for syg til at køre i bil. Til gengæld triller han lange ture i sin elektriske kørestol, når Lars Eriksen er på besøg om torsdagen og kan spadsere ved siden af ham. De taler om alt det, de ser undervejs, og Bent Petersen fortæller levende om H.C. Andersen Skoven og den store trold af træ, der gemmer sig mellem Baagø Haveforening og Fynsværket.

Når de kommer hjem, spiller de Rummikub eller kortspil, ofte tommands-whist. I dag spiller de sidstnævnte spil. Bent Petersen henter en linjeret A4-blok, hvor han løbende noterer deres spil. Han må bladre i blokken for at vise alle resultaterne.

“Du vinder næsten altid,” siger Lars Eriksen.

“Se, hvordan han smiler,” udbryder Irena Petersen og peger på sin mand. “Han elsker at vinde. Og han er en dårlig taber.”

Bent Petersen ser tilfreds ud.

“Det er ligegyldigt, hvad man spiller. Det gælder om at vinde.”

I virkeligheden handler spillene mest om at skabe et frirum, siger Lars Eriksen. Et rum, hvor tankerne om fremtiden fordufter for en stund.

“Jeg vidste intet om Bents sygdom, før jeg kom her, og vi taler kun om den, i det omfang han ønsker det. Opgaven er at få tankerne væk.”

Alt er forudbestemt

Bent Petersen følger samme strategi. Han vil ikke tænke på sin sygdom, og han vil værne om det lyse sind, der altid har været hans kendetegn. Det lykkes det meste af tiden. Bare ikke når smerterne er for store. Det kunne være i hoften, hvor den største kræftknode sidder, eller omkring brystet, hvor han har mærket en trykken på det seneste.

“Problemet er, at når det gør ondt et sted, kan man ikke lade være med at tænke på, hvorfor det gør ondt,” siger han, mens hans pegefinger cirkler søgende rundt på den øverste del af maven.

Han svarer kortfattet på de næste spørgsmål. Indtil han vender sin opmærksomhed mod det kortspil, han er i gang med.

“Og nu tænker jeg på kortspil, og så er den snak slut,” siger Bent Petersen og henvender sig til Lars Eriksen: “Det var rudere, og det var din tur.”

Bent Petersen vinder som regel, når han spiller kort med Lars Eriksen fra Palliativt Frivilligt Netværk. Det er måske også meget godt, for han hader at tabe. Foto: Johanne Teglgård Olsen.

Mens de fortsætter deres spil, siger Irena Petersen, at hun ville ønske, at parret kunne snakke mere åbent om døden – at dagen, hvor de bliver skilt ad, nærmer sig. Hun har bare svært ved at tage emnet op, også når de sidder alene i stuen om aftenen. Da de for nylig så DR-dokumentaren “På tirsdag skal jeg dø” om en dansk mand, der rejser til Belgien for at få aktiv dødshjælp, kunne de næsten høre hinanden tænke. De sagde bare intet højt.

Bent Petersen løfter sit blik fra kortspillet:

“Jeg har faktisk ikke noget imod at dø. Det generer mig ikke. Jeg kunne godt dø i morgen. Bare det ikke gør ondt. Det er det, jeg frygter mest: at det gør ondt,” siger han.

Døden ser han ikke som ultimativ. Han betragter ikke sig selv som kristen, men han har en urokkelig tro på, at der venter et nyt liv på den anden side af døden. Han tror, at alting har en mening. At alt, hvad vi gør, opnår og kommer ud for i livet, er forudbestemt. Også at han sidder over for sin kone og en frivillig ved navn Lars netop nu, netop her. Også at han er uhelbredeligt syg af kræft.

“Jeg er sikker på, at det hele var planlagt. Derfor behøver man ikke at være ræd for noget som helst. Det er jo også forudbestemt, hvornår jeg skal stille træskoene. Man kan ikke gøre noget ved det. Man skal bare sørge for at have det så godt som muligt undervejs,” siger han.

Den værste tanke af dem alle

Men der er et emne, der er sværere at snakke om end alt andet. Et spørgsmål, der gør mere ondt end enhver tanke om hans egen sygdom og død: “Hvor længe kan hun holde ud?” Bent Petersen siger ordene højt og kigger på sin kone.

Irena Petersen ser lidt forvirret ud. “Hvad mener du?”, spørger hun.

Bent Petersens læbe bæver. Han begynder på en sætning, men får kun fremstammet et par ord. I stedet bryder Lars Eriksen ind – forsigtigt.

“Ja altså, hvor længe du kan holde ud at være hos Bent, når han bliver mere syg. Det snakker vi også om på vores ture.”

“Det forstår jeg ikke,” siger Irena Petersen.

“Det er ikke sikkert, du føler det, men Bent føler det. Han tror, han kommer til at blive for meget til besvær,” siger Lars Eriksen.

“Jamen, hvor skal jeg gå hen? Skal jeg flytte ud på parkeringspladsen? Vi er gift, og det er sådan her, det er.”

“Det er bare tanker, som Bent har.”

Irena Petersen kigger på sin mand. Tårerne siler for første gang ned ad begge hans kinder.

“Jeg er klar over, hvad der vil ske,” siger hun. “At sygdommen kun vil gå en vej fra nu af. Miraklernes tid er måske ikke forbi, men så stort et mirakel kan man nok ikke håbe på.”

De tre sidder i stilhed om spisebordet.

Fra Bent til Bent

Så begynder de at tale om jul. De har ikke pyntet meget op til højtiden i år, men en lyskæde snor sig rundt i loftet, et par engle står ved vinduet, og nogle nisser gemmer sig ved den modsatte væg. I år skal de fejre jul sammen med Irena Petersens datter, der også bor på Fyn. De har allerede bestilt taxaen. Og Bent Petersen har købt en gave. Til sig selv.

Han har valgt et samlesæt fra Lego, som Irena Petersen har pakket ind og vil lægge under juletræet den 24. “Fra Bent til Bent”, har hun skrevet på pakken.

Tidligere har han samlet et utal af lastbiler i Lego, og senest samlede han spøgelsesjægerens bil fra filmen “Ghostbusters”. Den står cirka en meter fra spisebordet.

“Du skulle have set ham første gang, han købte et samlesæt fra Lego. Jeg har aldrig set så store øjne i mit liv,” griner Irena Petersen.

“Og begejstringen er fuldstændig den samme i dag!”, siger Bent Petersen.

Senere lader parret sig fotografere sammen. De sidder ved siden af hinanden foran kameraet, Irena Petersen på en af spisebordsstolene, Bent Petersen i sin elektriske kørestol. De udveksler små, drillende blikke, har svært ved at lade være med at grine. Så giver de hinanden et kys på munden, der kan høres i hele stuen.

“Så er det vist også slut med det,” siger Bent Petersen og smiler til sin kone.

Palliativt Frivilligt Netværk er en forening, hvis frivillige rykker ud til uhelbredeligt syge børn, unge og voksne på Fyn for at aflaste de pårørende og lave aktiviteter eller snakke med den syge.

Foreningen samarbejder med Palliativt Team Fyn, Børne- og Unge Palliativt Team og Region Syddanmark.

1,2 millioner danskere er over 65 år, og i fremtiden vil de ældre udgøre en endnu større del af samfundet. Men hvordan ser alderdommen ud i dag? Hvad er skyggesiderne, og hvor finder man håb og lys? Hvad mister man, og hvad vinder man i den sidste del af livet? Det har Kristeligt Dagblad belyst i denne artikelserie. Dette er sidste afsnit.

Det skrev vi:

Den 11. november: "Solveig Andersen fandt livsglæden, da hun ramte bunden"

Den 11. november: "Kirsten Petersen forstår ikke, hvorfor hun er så ked af det"

Den 11. november: "Alderdommens skyggesider bliver blæst op i den offentlige debat"

Den 11. november: "Det er muligt at finde mening, selvom kroppen forfalder"

Den 18. november: "Ældre er mindre ensomme, end rygter siger"

Den 18. november: "De bekæmper ensomhed med værkstedshumor"

Den 24. november: "Ældre frivillige bygger bro til en ny livsfase"

Den 24. november: "Henning Andersen vandrer stadig på vulkaner trods gigt og leukæmi"

Den 24. november: "Tove Holm befinder sig i en dvale, hun ikke kan komme ud af"

Den 3. december: "Alderdommen er blevet et projekt. På godt og ondt"

Den 8. december: "De nye ældre vil gøre oprør"

Den 8. december: "To nye pensionister vil omfavne friheden. Men de frygter forfaldet"

Den 10. december: "Først følte de sig spærret inde. Nu føler de sig hjemme"

Den 10. december: "Mange ser bekymret på ældreplejen, men de fleste modtagere af hjælpen er tilfredse"

Alle artiklerne kan findes på k.dk/serier/i-live-til-det-sidste